

prima instanță - (judecătoria Rîșcani mun. Chișinău) O. Țurcan,
instanța de apel - (Curtea de Apel Chișinău) N. Cernat, L. Bulgac, A. Pahopol

DECIZIE

14 decembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței,
judecători

Svetlana Filincova
Maria Ghervas
Dumitru Mardari

examinând recursul declarat de către Compania Internațională de Asigurări
”Transelit” societate pe acțiuni,

în pricina civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Compania
Internațională de Asigurări ”Transelit” societate pe acțiuni împotriva lui Pisica
Adrian privind încasarea prejudiciului material în ordine de regres,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 21 iunie 2016, prin care s-a
restituit apelul declarat de către Compania Internațională de Asigurări ”Transelit”
societate pe acțiuni,

c o n s t a t ă :

La 23 septembrie 2015 Compania Internațională de Asigurări ”Transelit”
societate pe acțiuni s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva lui
Pisica Adrian solicitând încasarea prejudiciului material în ordine de regres în
mărime de 14650 lei și compensarea cheltuielilor de plata taxei de stat în mărime
de 439,50 lei.

În motivarea acțiunii a indicat că la 10 mai 2015 în orașul Rezina a avut loc
accidentul rutier cu implicarea automobilului de model „Renault Megane” cu
numărul de înmatriculare CRJ 037, condus de Adrian Pisica și a autovehiculului de
model „Mercedes” cu numărul de înmatriculare SDAG 974, condus de Ion Sîrbu.

Menționează că în baza procesului-verbal cu privire la contravenție seria
MAI02 989188 din 10 mai 2015, vinovat de comiterea accidentului rutier și a
contravenției prevăzute de art.242 din Codul Contravențional a fost recunoscut
Adrian Pisica, fiindu-i aplicată o amendă de 50 u.c. Reieșind din faptul că Adrian
Pisica, deținea polița de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă
seria RCAI-001355936, eliberată de Compania Internațională de Asigurări
”Transelit” societate pe acțiuni, la cererea persoanei păgubite a fost inițiat dosarul
de daună nr. 170/05-2015-CH/RCA. În urma examinării dosarului de daună s-a
constatat că, evenimentul produs la 01 februarie 2015 este caz asigurat și s-a
aprobat decizia de a achita despăgubirea de asigurare în cuantum de 14 650,00 lei

în beneficiul persoanei păgubite Ion Sîrbu. Totodată, la faza de studiere a materialelor dosarului de daună nr.170/05- 2015- CLI/RCA, s-a constatat că, în momentul producerii accidentului de circulație din 10 mai 2015. Adrian Pisica a încălcat prevederile punctului 54 al. (2) lit. a) al Regulamentului circulației rutiere al RM, care prevede că, „Depășirea ieșirea pe banda de circulație în sens opus este interzisă în intersecțiile cu circulația, dirijată”, fapt consemnat în procesul-verbal cu privire la contravenție seria MAI02 989188 din 10 mai 2015.

Consideră reclamantul că, persoana vinovată de producerea accidentului rutier din 10 mai 2015, Pisica Adrian a comis accidentul rutier cu intenție, dîndu-și seama de faptul că, ieșirea la depășire pe porțiunea dată de carosabil este interzisă, acționînd cu intenție indirectă, a decis ieșirea pe contrasens și a admis, în mod conștient, survenirea situației de accident.

Făptuitorul a manifestat un comportament indiferent față de posibilitatea survenirii rezultatului periculos (a accidentului rutier), pe care nu-l urmărește, însă admite posibilitatea producerii lui, care de altfel se și produce, fapt care și a avut loc în speța de față. Potrivit procesul-verbal cu privire la contravenție seria MAI02 989188, întocmit la momentul săvîrșirii accidentului, șoferul Adrian Pistică a ieșit la depășire pe banda de sens opus. Concluziile sus indicate se regăsesc și în explicațiile depuse de către persoana păgubită Sîrbu Ion, care a relatat că, în apropiere de intersecție a dat semnalul de virare spre stînga iar în timp ce vira spre stînga a auzit un zgomot de stopare a frânelor, după care a fost lovit în aripa stînga a mașinii. În consecvență, la 05 august 2015 Companiei de Internaționale de Asigurări „Transelit” societate pe acțiuni a înaintat o pretenție în adresa lui Adrian Pisica, prin care a solicitat achitarea în ordine de regres a despăgubirii de asigurare în cuantum de 14 650,00 lei, în temeiul art. 29 lit.a) al Legii nr.414 din 22.12.2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule.

Prin hotărîrea judecătorei Rîșcani din 05 februarie 2016 a fost respinsă cererea de chemare în judecată Compania Internațională de Asigurări ”Transelit” societate pe acțiuni împotriva lui Adrian Pisica privind încasarea prejudiciului material. S-a încasat din contul Companiei Internaționale de Asigurări ”Transelit” societate pe acțiuni în beneficiul lui Pisica Adrian cheltuieli de asistență juridică în mărime de 1000 lei.

Nefiind de acord cu hotărîrea judecătorei Rîșcani mun. Chișinău din 05 februarie 2016, la 29 februarie 2016 Compania Internațională de Asigurări ”Transelit” societate pe acțiuni a depus apel nemotivat, solicitând admiterea apelului, casarea hotărîrii instanței de fond și emiterea unei noi decizii de admitere integrală a cererii de chemare în judecată.

La fel, nefiind de acord cu hotărîrea judecătorei Rîșcani mun. Chișinău din 05 februarie 2016, la 04 martie 2016 Pisica Adrian a depus apel motivat, solicitând admiterea apelului, casarea parțială a hotărîrii instanței de fond în partea încasării cheltuielilor de asistență juridică și emiterea în această parte a unei noi decizii de încasarea a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 3000 lei.

Prin încheierea Curții de apel Chișinău din 04 mai 2016 nu s-a adus curs cererilor de apel depuse de Compania Internațională de Asigurări ”Transelit” societate pe acțiuni și Pisica Adrian și s-a acordat apelanților termen de 10 zile din momentul recepționării încheierii, pentru prezentarea apelurilor motivate și achitării

taxei de stat în mărime de 329,62 lei. S-a comunicat părților că în cazul neîndeplinirii indicațiilor instanței de apel în termen, cererile de apel vor fi restituite.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 21 iunie 2016 s-a restituit cerere de apel depusă de Compania Internațională de Asigurări "Transelit" societate pe acțiuni și s-a obligat Inspectoratul Fiscal de stat pe mun. Chișinău să restituie Companiei Internațională de Asigurări "Transelit" societate pe acțiuni taxa de stat în mărime de 329,62 lei.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 21 iunie 2016 s-a respins cerere de apel depusă de Pisica Adrian și s-a menținut hotărârea judecătorei Rîșcani mun. Chișinău din 05 februarie 2016.

La 22 noiembrie 2016 Compania Internațională de Asigurări "Transelit" societate pe acțiuni a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 21 iunie 2016, solicitând repunerea în termen a recursului, admiterea acestuia și casarea încheierii recurate cu restituirea pricinii spre judecare în ordine de apel.

În motivarea recursului a reiterat că, cu încheierea instanței de apel a făcut cunoștință abia la 14 noiembrie 2016 din care motiv nu a reușit în timp să o conteste. A invocat ilegalitatea încheierii.

Examinând materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat urmează a fi respins ca fiind depus tardiv din următoarele considerente.

În conformitate cu art.427 lit.a) Codul de procedură civilă, instanță de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Potrivit materialelor cauzei se constată că, încheierea Curții de Apel Chișinău a fost emisă la 21 iunie 2016.

Pentru ședința de judecată din data de 21 iunie 2016, apelantul Compania Internațională de Asigurări "Transelit" societate pe acțiuni a fost citat legal, însă la ședința de judecată nu s-a prezentat (f.d.71).

Potrivit scrisorii de comunicare Curtea de Apel Chișinău a expediat părților atât încheierea cât și decizia din 21 iunie 2016 (f.d.70).

În conformitate cu art.425 Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Contrar prevederilor art.425 Codul de procedură civilă, la 22 noiembrie 2016 recurentul a declarat recurs, cu depășirea termenului de 15 zile, ceea ce constituie temei în conformitate cu art.427 lit. a) Codul de procedură civilă de a respinge recursul, deoarece, exercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedură în termenul legal atrage decăderea, afară de cazul când legea dispune altfel sau când partea dovedește că a fost împiedicată printr-o împrejurare mai presus de voința ei.

Astfel, recurentul urma a declara recurs în termen de 15 de zile de la data pronunțării încheierii, *adică pînă la 06 iulie 2016 inclusiv*, însă recursul a fost declarat abia la 22 noiembrie 2016, cu omiterea neîntemeiată a acestuia.

În aceste circumstanțe, prin prisma art.425 Codul de procedură civilă în coroborare cu art.111 alin.(3) Codul de procedură civilă, termenul de atac a încheierii din 21 iunie 2016 pentru recurent începe să curgă din 22 iunie 2016. Or, instanța de apel a asigurat dreptul părților, respectiv și prezența acestora în ședința

de judecată, ultimele urmînd să-și exercite drepturile procedurale cu bună-credință conform prevederilor legal și în termenul stabilit.

Conform jurisprudenței CEDO, participanții procesului de judecată, inițiind proceduri în justiție, urmează să-și asume un rol activ urmărind cu diligență derularea procesului său.

Dreptul de acces la o instanță poate fi astfel supus, în anumite circumstanțe, unor *restricții legitime*, cum ar fi termenele legale pentru prescripție (*Stubbings și alții împotriva Regatului Unit* pct. 51 -52).

În hotărârea Ponomaryov vs. Ucraina 3236/03 din 03 aprilie 2008, a statuat că dacă termenul pentru introducerea unei căi ordinare de atac este reînnoit după un interval considerabil și pentru motive care nu par să fie foarte convingătoare, o asemenea decizie ar putea înfrînge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Curtea a admis că revine în primul rînd instanțelor interne să decidă asupra repunerii în termenul de introducere a căii ordinare de atac, dar ele nu se bucură de o marjă de apreciere nelimitată. Instanțele sunt obligate să indice motivele pentru care au acceptat repunerea în termen. Un asemenea motiv ar putea fi, spre exemplu, necomunicarea hotărârii luate în proces de către autoritățile competente ale statului. Chiar și atunci, totuși, posibilitatea repunerii în termen nu ar fi nelimitată, dată fiind obligația părților de a se interesa, la intervale rezonabile, de stadiul procesului de care ele au cunoștință.

În conformitate cu art. 56 alin. (3) și 61 alin. (1) Codul de procedură civilă, părțile sînt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Contrar acestor prevederi legale, recurentul Compania Internațională de Asigurări "Transelit" societate pe acțiuni nu a depus diligența necesară în vederea exercitării căii de atac în termen. Fiind persoane interesate în examinarea acestei cauze, urmau să întreprindă măsuri necesare în termenul legal imperativ.

În asemenea circumstanțe, neputînd calea de atac permisă de lege, se prezumă că părțile au fost de acord cu soluția instanței de apel din 21 iunie 2016, admițînd în mod tacit efectele actului de dispoziție judecătorească. Or, admiterea spre examinare a unui recurs tardiv va încălca principiul securității raporturilor juridice.

În această ordine de idei, este cert că depunînd cererea de recurs la 22 noiembrie 2016 împotriva încheierii pronunțate la 21 iunie 2016, adică în afara termenului legal, recurentul a demonstrat o neglijență a drepturilor sale procedurale stipulate în legislația națională.

Recurentul Compania Internațională de Asigurări "Transelit" societate pe acțiuni a solicitat repunerea în termen indicînd, că cu încheierea instanței de apel din 21 iunie 2016, a făcut cunoștință la 14 noiembrie 2016.

Reieșind din prevederile art.116 din Codul de procedură civilă repunerea în termen este posibilă în caz dacă se depune cerere de către persoana, care a omis acest termen din motive întemeiate cu anexarea probelor, ce argumentează această cerere.

Colegiul constată că cererea de repunere în termenul de recurs este nefondata sub doua aspecte.

În primul rând prin cererea de repunere în termenul de recurs nu se face dovada ca recurentul a fost împiedicat printr-o împrejurare mai presus de voința sa să declare recurs.

Compania Internațională de Asigurări "Transelit" societate pe acțiuni a fost citată legal pe tot parcursul judecării apelului, cu respectarea dispozițiilor art.100-105 din Codul procedură civilă.

Făcând trimitere la norma citată mai sus, în speță recurentul nu a prezentat dovezi pentru a justifica motive mai presus de voința sa și deci care sunt peste diligentele minime ale unei părți, care să fi împiedicat să se mai intereseze de soluția dată în judecarea caii de atac.

Or, în conformitate cu prevederile art.118 alin.(1) Codul de procedură civilă fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Soluția instanței de apel privind restituirea cererii de apel depusă de Compania Internațională de Asigurări "Transelit" societate pe acțiuni *este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, avînd în vedere că, ține de obligația apelantului de a lua măsurile necesare privind protejarea dreptului său de acces la instanță (cazul Van Hani versus Germania nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).*

Astfel, din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea privind repunerea în termen și recursul declarat de Compania Internațională de Asigurări "Transelit" societate pe acțiuni, ca fiind depus tardiv.

În conformitate cu art. art. 427 lit.a) art. 425 și 428 alin.1) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge cererea depusă de către Companiei Internațională de Asigurări "Transelit" societate pe acțiuni privind repunerea în termen de depunere a recursului, fiind neîntemeiată.

Se respinge recursul declarat de către Compania Internațională de Asigurări "Transelit" societate pe acțiuni, ca fiind depus tardiv.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,

Svetlana Filincova

judecători

Maria Ghervas

Dumitru Mardari